

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԳԱՆՈՒՆՈՒ ԷՄԱՍԻ

ՄԷՄԱԼԻՔԻ ՏԵՎԼԵԹԻ

ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ՖԻՅ 7 ՉԻԼՀԻՃՃԷ ՍԷՆԷ 1293

Ի ՍԹԱՆՊՈԼ

ԱՎ ԹԻՒՐԻՒ ՄԱԹՊԱԱՐԵՆՏԱ ԹԱՊ ՕԼՈՒՆՈՒՆԵ ՏԵՐ

1876

ԳԱՆՈՒՆՈՒ ԷՍԱՍԻ

8639

ՄԷՄԱԼԻՔԻ ՏԵՎԼԵԹԻ

ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ՖԻՅ 7 ԶԻԼՀԻՃՃԷ ՄԷՆԷ 1293

ԻՍԹԱՆԳՈԼ

ԼԱ. ԹԻԻՐԻ ՄԱԹՊԱՍԱՐԸՆՏԱ ԹԱՊ ՕԼՈՒՆՄՈՒՆԸ ՏԸՐ

1876

ՍՈՒՐԵԹԻ ՄԻՒՆԻՑԵՅԻ

ԽԱԹԹԸ ՀԻՒՄԱԵՈՒՆ

Վէգիբրի մէտլիսեմիրիմ
Միտհաթ բաշա ,

Տէվլէթի Ալիյէմիզին
պիր զէմանլէրտէն պէրու ,
գուվլէթինէ արիզ օլան
թէտէննիեաթ , զավայիլի
խարիճիյէտէն զիեատէ , տա-
խիլէն իտարէ յի ումուրտէ ,
թարիքը միւսթէգիմտէն
(տողրու) ինհիրաֆ (մէյլ իթ-
մէք) օլունմասընտան , վէ թէ-
պասնըն հիւքիւմէթի մէթ-
պուլարընտան , էմնիյէթլէ-
րինէ քէֆալէթ իտէճէք էս-
պասպըն , մայիլի ինհիթաթ (ա-
շաղրլանմագ) օլմասընտան
նէշէթ իթմէքլէ , վալիտի
մաճիտիմ մէրհում Ապտիւլ-
Մէճիտ իսան , մուգատտիմէ-
յի իսլահաթ , վէ ահքեամը
մուգատտէսէ յի Շէրի շէրի-
ֆէ մուվաֆըզ օլարագ , ու-

մումուն էմնիյէթի ճան , մալ
վէ ըրզ վէ նամուսունը մու-
լին օլմագ իւզրէ , թան-
զիմաթ իսաթթընը իլան իթ-
միշ իտի . իշթէ պու կիւնէ
գատար տայիրէյի էմնիյէթ-
տէ օլարագ էաշատըղըմըզ ,
վէ օլ էմնիյէթէ իսթինա-
տէն , պէրվէճհի սէրպէսթի ,
թէաթի (մէշղուլ օլմագ)
իտիլէն էֆքեար վէ արանըն
(րէյլէրին) սէմէրէսի օլմագ
իւզրէ , պու կիւն , իշպու-
գանունը էսասիյի վազ վէ
իլանա մուվաֆֆագըյէթի-
միզ , թանգիմաթը մէգքիւ-
րէնին , ասարը իսայրիյէսի
ճիւմլէսինտէն օլմաղլէ , մէր-
հումը միւշարիլէյհին նամընը
վէ մուվաֆֆագըյէթլէրի-
նի , իշպու եէվմի մէսուտտէ ,
պիլիսասսէ իրատ , վէ քէնտի-
լէրինի մուհեիի տէվլէթ

իւնվանը յա եատ իտերիմ :

Թանգիմաթըն ավանը թէէսիցսի , գէմանըմըզըն իսթիտասա վէ իըճասթընա մուվաֆըզ օլսա իտի , շիմտի նէշը իթտիկիմիզ գանուներ էսասի ահքեամընը , մէրհումը միւշարիլէյհին , օլ վագըթ թէէսիս վէ իճրա իթմիշ օլա ճագընա շիւբհէ գըլընմագ ըպրին , ճէնասպը հագգ միլէթ թիմիզին թէմամի սէատէթ հալինէ գամին օլան պէօլէ պիր նէթիճէյի մէսուտէյի , ահտիսալթանաթըմըզա թա ալիզ իթմիշ օլտուղունտան , պունա տէլալէթտէն տօլաեը , ճէնասպը հագգա ազիմ համա ու թէշէքքիւրլէր իտերիմ :

Տէվլէթի Ալիյէմիզին , ահվալը տախիլիյէսինճէ պիթթապի վագը օլան թէ զայիւրոթ , վէ միւնասէ պաթը իսարիճիէսինճէ հու սուլէ կէլէն թէվասսիւաթ ճիհէթիլէ , շէքլի իտարէյի հիւքիւմէթին քիֆայէթ սիզլիկի , պէտասհէթ տէրէ ճէսինէ վարտըզընտան , վէ պիզիմ ազասայի մէգասի տիմիզ միւք ու միլլէթիմի :

զին սէրվէթի թապիլէյէ վէ գասիլիլէյէթի ֆըթըրիյէսին տէն , շիմտիյէ գատար հագ գըլա իսթիֆատէյէ միւ մանասաթ իտէն էսպապըն ի զալէսի իլէ , սընուֆը թէպա անըն թարիզը թէրագգը եաթտա միւթթէհիտէն վէ միւթէալլինէն իլէրուլէմէ լէրի գագիյէյի խայրիյէ սինտէն իսպարէթ պուլուն տուղունտան , պու մագսէտէ վիսուլ իշիւն , հիւքիւմէթ ճէ պիր գախտէյի սալիմէ վէ միւնթաղամանըն իթթիխա գը իգթիզա իտիպ , պու տա խի գուվվէյի հիւքիւմէթին մէշրու վէ մագպուլ օլան հուգուղունուեն մուհաֆա զասըլա գայրիմէշրու հարա քեաթ , եանի , ֆէրտի վահի տին վէ եա էֆրատը գալի լէնին թէհաքքիւմի միւս թէպիտանէսինտէն նէշէթ իտ՛ ճէք իտէթաեաթ վէ սու յի իսթիմալաթըն մէն վէ մահվինէ , վէ հէյէթիմիզի թէրքիպիտէն ազվամը միւ թէլիֆէնին , պիր հէյէթի իճթիմալիյէյի մէտէնիյէյէ լաեըզ օլան հագգ վէ մէն ֆասաթ քի , ճիւմլէսինին նիյ :

մէթի հուրրիյէթ վէ ատա լէթ վէ միւսալաթտան պիրա իսթիսնա միւսթէֆիա օլմա լարը արը :

Իշպու ֆէվայիտին թէէմին վէ թագրիրինէ միւթէվագ գըֆ օլուպ պու ուսուլլէրին մա էիւհթաճը իլէյհի իսէ , գավանին վէ մէսալիհի ումուվիյէնին , գայիտէյի մէշրուէյի մէշվէրէթ վէ մէշրու թիլլէթէ մէրպուլիյէ թի , էմրի սասիթ իւլ խայրի օլտուղունտան , պիր մէճլիսի ումուվինին լիւզումի թէշ քիլի , իլանը ճիւլիւսումուգա տայիր օլան խաթթըմըզասա պէտան գըլընմըշ իտի :

Օլ պասպտէ թանգիմի իգթիզա իտէն գանուներ է սասի , միւթէհայիզանը վիւ զերա վէ սուսուրի իւլէմա իլէ , սայիր րէճալ վէ մէ էմուրինի տէվլէթ Ալիյէ միզտէն միւրէքքէպ թային իտիլէն պիր ճէմիլլէթի մախսուսէտէ , պիլ միւզա քէրէ թէրթիպ օլունուպ , մէճլիսի վիւքէրամըզտա տա խի էթրաֆըլա թէտգիզ վէ թասսիզ գըլընմըշ օլ :

մաղլէ , վէ մէվաստը միւնտէրիճէսի , խիլաֆէթի քիւպ րայի խալամիյէ , վէ Սալթա նաթը սէնիլլէյի Օսմանիէնին հուգուղունա , վէ Օս մանըլարըն հուրրիյէթ վէ միւսալաթընա , վէ վիւքէլա վէ մէմուրինին մէսուլլէյէթ վէ սալահիլլէթինէ վէ միճլիսի ումուվինին հագ գըվուղուֆուէա , վէ մէհա քիմին իսթիզլալը քեամիլինէ , վէ միւվագէնէյի մալլէնին սըհէթինէ , վէ իտարէյի վիլայէթճէ հուգուղ մէր քէզլիլէթի մուհաֆասա իլէ պէրասպէր , թէվսի մէէզու նիլլէթ ուսուլլինին իթթի խագընա միւթէալլիզ օլուպ , պունլար իտէ , ահքեամը Շէրի շէրիֆէ , վէ միւք ու միւ լէթին պու կիւնքի գասիլիլէյէթ վէ իհթիեաճաթընա միւթասպըզ վէ ախասսը ա մալըմըզ օլան սէատէթ վէ թարագգըեաթը ամմէ ֆիքրի խայրինէ միւսայիտ վէ մուվաֆըզ պուլունմաղլէ , ամլի Հագգա վէ իմտատըրուհանիէթի ճէնասպ Փէյ զամպէրիլլէ իսթինտատէն , իշ պու գանուներ էստալի գա :

պուլ վէ թաստիգ իլէ , թա-
րաֆընըզա կէօնտէրտիմ :

Իլա մաշա ալլահու թէ-
ալէա , մէմալիքի Օսմանիեէ-
նին հէր ճիհէթինտէ տիւս-
թուր իւլ ամէլ օլմագ իւզրէ ,
իլանըլա , պու կիւնտէն ի-
թիպարէն , իճրայի ահ.քեամը-
նա միւպաշէրէթ , վէ տէրու-
նինտէ մուհարրէր վէ մու-
գարրէր օլան գաւանինին
վէ նիզամաթըն , պիր անէվ-

վէլ թանգիմ վէ իթմամը
զըմնընտա , թէտապիրի սէ-
րիա վէ միւէսսիրէյէ միւպա-
տէրէթ իլլէմէնիզ , գաթիլէն
մաթլուպուճուզ տուր :

Ճէնապը հագգ , միւք
ու միլլէթիմիզին սէատէթի
հալինէ չարչանլարըն մէ-
սախինի մազհարը թէվֆի.ք
պուէուրա :

Յիլ 7 զիլհիճճէ , սէնէ 1293

ՄԷՄԱԼԻՔԻ ՏԷՎԼԷԹԻ

ՕՍՄԱՆԻՅԷ

1. Մատտ .

Տէվլէթի Օսմանիեէ , մէմալիք վէ
գըթաաթը հազըրէյի վէ էեալթը
միւթաղէյի միւհթէվի վէ էէկվիճուտ
օլմագ ա , հիչ պիր զէմանտա հիչ պիր
սէպէպլէ թէֆրիգ գապուլ իթմէզ :

2. Մատ .

Տէվլէթի Օսմանիյէնին փայլթախ-
թը իսթանպուլ շէհրի տիր : վէ շէհրի
մէզքիւրըն սայիր պիլատը Օսմանիեէ-
տէն այրը օլարագ պիր կէօնա իմթի-
եազ վէ մուաֆիեթի եօգ տուր :

3. Մատ .

Սալթանաթը Սէնիյյէի Օսմանիե
Խիլաֆէթ քիւպրաի իսլամիյէի հայիզ
օլարագ , սիւլալէի Ալի Օսմանտէն , ու-
տուլու գատիմէսի վէճհ իլէ , էքպէրի
էվլատէ այիտ տիր :

4. Մատ .

Ձաթը հազրէթի ֆատիշահի հաս-
պէլ խիլաֆէ տինի իսլամըն համիսի ,

վէ պիլ ճիւմլէ թէպաաեը Օսմանիեէ-
նին հիւքմուար վէ ֆատիշահը տըր :

5. Մատ .

Ձաթը հազրէթի ֆատիշահինին
նէֆսի հիւմաեուճու մուգատտէս վէ
ղայրի մէսուլ տըր :

6. Մատ .

Սիւլալէյի ալի Օսմանըն , հուգուգ-
ու հուրրիյէ վէ էմվալ ու էմլաքը
զաթիեէ , վէ մատամիւլ հաեաթ , թախ-
սիսաթը Վալիեէլէրի թէքեաֆիլի ու-
մումի թահթընտա տըր :

7. Մատ .

Վիւքէլանըն ազլ վէ նասպը , վէ
րիւթպէ վէ մէնասիպ թէվճիհի վէ
նիշան իթասը վէ էյալաթը միւթա-
զէնին շէրաեիթի իմթիեազիեէլէրինէ
թէվֆիգան իճրայի թէվճիհաթը , վէ
մէսքիւքեաթ տարպը , վէ խութպէլը-
տէ նամընըն զիքրի , վէ տիւլի էճնէ-
պէեէ իլէ մուահէտաթ ագտը , վէ
հարպ վէ սուլհ իլանը , վէ գուվլէյի

պէրբեք վէ պահրիւնէն զօմանտաւ
սը, վէ հարաքեաթը աւքերիւնէ, վէ ահ-
քեամը շէրիւ վէ գանունիւնէն իճրա-
սը, վէ տէվաեիւրի իտարէնին մուամե-
լաթընա միւթապլիգ նիղամնամէլէրին
թանղիմի, վէ միւճաղաթը գանունիւնէ-
նին թախֆիֆի վէ եա աֆվը, վէ մէճ-
լիւի Ումումինին ագտ վէ թաթիլի, վէ
լէտէլ իգթիզա հէյեթի մէպուտանըն
աղասը եհնիտէն ինթիխապ օլունմագ
շարթըլըլա ֆէսիւի, հուգուգու մու-
գաատէսէյի ֆատիշահի ճիւմէսինտէն
տիր :

ԹԷՊԱԱՅԸ ՏԷՎԼԷԹԻ ՕՍՄԱՆԻԵՆԻՆ
ՀՈՒԳՈՒԳՈՒ ՈՒՄՈՒՄԻԵՆԻՆ

8 . Մատ .

Տէվլէթի Օսմանիւնէ թապլիյեթինտէ
պուլունան էֆրատըն ճիւմէսինէ, հէր
գանղի տին վէ մէզհէպտէն օլուր իսէ
օլտուն, պիլա իսթիմնա Օսմանը թա-
պիր օլունուր : վէ Օսմանը սըֆաթը
գանունէն մուայեհն օլան ահվալէ կեօ-
րէ, իսթիհասալ վէ իզալէ խիլիբ :

9 . Մատ .

Օսմանըլարըն քեաֆֆէսի հուրբի-
եթի շախսիւնէլինէ մալիք, վէ ախէ-
րին հուգուգու հուրբիւնէթինէ թէ-
ճավուզ իթմէմէրլէ միւքէլլէֆ տիր :

10 . Մատ .

Հուրբիւնէթի շախսիւնէ հէր տիր-
լիւ թէարբիւզտէն մասուն տուր : Հիշ
քիմնէ, գանունուն թայեին իթտիկի
սէպէպ վէ սուրէթտէն մաստա, պիր

պէհանէ իլէ միւճաղաթ օլունմագ :

11 . Մատ .

Տէվլէթի Օսմանիւնէն տինի, տինի
իսլամ տըր : Պու էստար վիգանէ իլէ
պէրապէր, ասանիլի խալգը վէ ասա-
պը ումումիյէյի իիւլալ իթմէմէք շար-
թըլըլա, մէմալիքի Օսմանիւնէտէ մաա-
րուֆ օլան պիլճիւմլէ էտեանըն (տին,
լէրին) սէրպէսթիլի իճրասը, վէ ճէ-
մաաթը միւթաթիֆէնէ վէրիլմիշ օլան
իսթիս սղաթը մէզհէպտէնին քէմա-
քեան ճէրէեանը, տէվլէթին թահթը
հիմանէթինտէ տիր :

12 . Մատ .

Մաթպուլաթ, գանուն տայիրէսին-
տէ սէրպէսթ տիր :

13 . Մատ .

Թէպաանի Օսմանիւնէ, նիղամ վէ
գանուն տայիրէսինտէ, թիճարէթ, վէ
սանաաթ, վէ ֆէլահաթ (չիֆթճիլիք)
իչին հէր նէվի շիրքէթլէր թէշքիլինէ
մէէզուն տուր :

14 . Մատ .

Թէպաայի Օսմանիւնէտէն պիր վէ եա
պիր գաշ քիշինին կերէք շախսըլընա
վէ կերէք ումումա միւթապլիք օլան
գազանիյն վէ նիղամաթա մուխալիֆ
կէօրտիւքլէրի պիր մատտէտէն տօլա-
եը, իչին միրճիլինէ արգուհալ վիր-
տիքլէրի կիպի մէճլիսի Ումումիւնէ
տախի, միւտաաի սըֆաթըլըլա իմղալը
արգուհալ վիրմէկէ, վէ մէմուրիյնին
էֆալընտան իչթիքեանէ սէլահիւնէթ-
լէրի վար տըր :

15 . Մատ .

Էմրի թէտրիս սէրպէսթ տիր : Մու-
այեհն օլան գանունա թէպալիյեթ
շարթըլըլա, հէր Օսմանը ումումի վէ
խուսուսի թէտրիսէ մէէզուն տուր :

16 . Մատ .

Պիլճիւմլէ մէքթէպլէր, տէվլէթին
թահթը նէզարէթինտէ տիր : Թէպա-
այի Օսմանիւնէն թէրպիւնէսի պիր
սիեազը իթթիհասա վէ ինթիզամ իւզ-
րէ օլմագ իչին, իգթիզա իտէն էս-
պապա թէշէպպիւս օլունաճագ, վէ
միլէլի միւթաթիֆէնին ումուրու ի-
թիգատիւնէլէրինէ միւթապլիգ օլան
ուսուլու թալիմիյեհէ խալէլ կէթիլիւ-
մէէէճէք տիր :

17 . Մատ .

Օսմանըլարըն քեաֆֆէսի հուզու-
րու գանունտա, վէ ահվալը տինիւնէ
վէ մէզհէպտէտէն մաստա, մէմէքէ-
թին հուգուգ վէ վէզանիֆինտէ միւ-
թէսալի տիր :

18 . Մատ .

Թէպաանի Օսմանիւնէն իսրտէմաթը
տէվլէթտէ իսթիխտամ օլունմագ իչին
տէվլէթին լիսանը բէսիսի օլան
թիւրքճէյի պիլմէլէրի շարթ տըր :

19 . Մատ .

Տէվլէթ մէմուրիյեթինտէ ումում
թէպաա, էհլիւնէթ վէ գապլիլիյեթ-
լէրինէ կէօրէ, մինասիպ օլան մէմու-
րիւնէթլէրէ գապուլ օլունուրըլար :

20 . Մատ .

Թէքեալիֆի մուգարբէրէ, նիղամա-
թը մախսուսէսինէ թէվֆիդան,
քեաֆֆէյի թէպաա պէյնիտէ հէր
քէսին գուարէթի նիսպէթինճէ,
թարհ վէ թէվլի օլունուր :

21 . Մատ .

Հէր քէս ուսուլէն միւթասարըլֆ
օլտուզու մագ վէ միլքտէն էմին տիր :
Մէնաֆիլի ումումիւնէ իչին, լուզումի
սապիթ օլմատըգճա, վէ գանունու
մուճիպինճէ, տէյեր պահասը փէշին
վէրիլմէտիքճէ, քիմնէնին թասարրու-
ֆունտա օլան միլք պլընամագ :

22 . Մատ .

Մէմալիքի Օսմանիւնէտէ հէր քէսին
մէսքէն վէ մէնղլի թասարրիւզտէն մա-
սուն տուր : Գանունուն թայեին իլլէ-
տիկի ահվալտէն մաստա, պիր սէ-
պէպլէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան
ճէպրէն հիշ քիմնէնին մէսքէն վէ մէն-
ղիլինէ կիրիլմէզ :

23 . Մատ .

Եարըլաճագ ուսուլու մուհաքէմէ
գանունու հիւքմիւնճէ, հիշ քիմնէ
գանունէն մէնսուպ օլտուզու մէհքէ-
մէտէն պաշգա, պիր մէհքէմէեէ կիթ-
մէյէ իճպար օլունամագ :

24 . Մատ .

Միւտատէրէ վէ անկարեա վէ ճէրի-
մէ մէմու տըր : Ֆազաթ, մուհարէ-
պէ էսնասընտա ուսուլէն թայեին օ-

լունաճագ թէքեարիֆ վէ անվալ պուն-
տան միւսթէննա տըր :

25 Մատ .

Պիր գանունա միւսթէնէտ օլմա-
տըգճա , վէրկի վէ բուսուամթ նամըյ-
լա , վէ նամը ակտերլէ հիչ քիմնէտէն
պիր ագչէ ալընամագ :

26 . Մատ .

Իչքէնճէ վէ սայիր հէր նէվի էզկյէթ
գաթիէն վէ քիւլիէն մէմնու տըր :

ՎիւֆէլլԱթի Տէվլէթ

27 . Մատ .

Մէննէտի սատարէթ վէ մէյէթի
իսլամիէն , թարաֆը ֆատիշահիտէն
էմնիէթ պույրուլան զաթլարա իհա-
լէ պույրուլտուղու միսիլու սայիր վիւ-
քէլանըն մէմուրիէթլէրի տախի պա
իրատէյի Շահանէ իճրա օլունուր :

28 . Մատ .

Մէճլիսի վիւքէլա , Սատրազամըն
րիեասէթի թահթընտա օլարագ ագտ
օլունուպ , տախիլի վէ խարիճի ումու-
րու միւհիմնէնին մէրճի տիր : Միւ-
զաքէրաթընտան միւհիթանը իսթիզան
օլանլարըն գարարլարը , իրատէյի սէ-
նէյէ իլէ իճրա օլունուր :

29 . Մատ .

Վիւքէլատան հէր պիրի , տայիրէ-
սինտէ այիտ օլան ումուրտան , իճրասը
մէզունիյէթի թահթընտա պուլու-
նանլարը ուսուէնէ թէվֆիզան

իճրա , վէ իճրասը մէզունիէթի
թահթընտա օլմանանլարը Սատրազա-
մա արգ իտէր : Սատրազամ տախի օ
մագուլէ մէվատտան միւզաքէրէնէ
միւհիթան օլմանանլարըն միւզթէզա-
սընը իճրա վէ եախօտ թարաֆը հազ-
րէթի ֆատիշահիտէն իսթիզան իտէ-
րէք , վէ միւհիթանը միւզաքէրէ պու-
լունանլարը , մէճլիսի վիւքէլանըն միւ-
զաքէրէսինէ արգ իլէնէրէք , միւթա-
ալլիք պույրուլանագ իրատէյի սէ-
նէյէ մուճիպլինճէ , իգթիզասընը իյֆա
կյէր : Պու մէսալիհին էնվա վէ տէ-
րէճաթը , նիզամը մախսուս իլէ թայ-
եին օլունաճագ տըր :

30 . Մատ .

Վիւքէլայի տէվլէթ , մէմուրիէթի
րինէ միւթէպլիզ անվալ վէ իճրաթ-
տան մէսուլ տուր :

31 . Մատ .

Մէպուսան ազասընտան պիրի վէ
եախօտ պիր գաչը հէյէթի մէպուսա-
նըն տախիլը սայրէյի վազիֆէսի օ-
լան անվալտէն տօլանը վիւքէլայի
տէվլէթտէն պիր զաթ հագգընտա մէ-
սուլիէթի մուճիպ շիքեանէթ պէեան
իթաիկի հալտէ , էվլէլա հէյէթի մէ-
պուսանըն նիզամը տախիլիսի մու-
ճիպլինճէ , պու միսիլու մէվատտըն
հէյէթի հէվալէսի լազըմ կէլիպ կէլ-
մէեէճէկինի միւզաքէրէնէ մէմուր օ-
լան շիւպէտէ թէտղըգ օլունամագ իւզ-
րէ , շիքեանէթի միւշիր , հէյէթի մէ-
պուսան րէյիսինէ վիրիլէճէք թագրիր
րէյիս թարաֆընտան նիհայէթ իւչ
կիւն զարֆընտա օ շիւպէեէ կէճնտէ

րիլիր : Վէ պու շիւպէ թարաֆընտան
թահագըգաթը լազըմէ իճրա , վէ իչ-
թիքեա օլունան զաթ թարաֆընտան
կյզահաթը քեաֆիէնէ իսթիհասալ օլուն-
տուգտան սօնրա , շիքեանէթին շա-
եանը միւզաքէրէ օլտուղունա տայիր ,
էքսէրիէթլէ թէրթիպ օլունաճագ
գարարնամէ , հէյէթի մէպուսանտա
գըրաթ օլունարագ , վէ լէտէլ իգ-
թիպա շիքեայէթ օլունան զաթ տա-
վէթլէ , պիզգաթ , վէ եա պիլ վասը-
թա վիրէճէկի կյզահաթ իսթիմա գը-
լընարագ , ազայի մէվճուտէնին սիւ-
լիւսանը քսէրիլէթի մութլագասը իլէ
գապուլ օլունուր իսէ , մուհաքէմէ
թայէպլինի միւշիր մագալթասը մա-
գամը սատարէթէ թագտիմ իլէ , լէտէլ
արգ միւթապլէգ օլանագ իրատէյի
սէնիյէնէ իւզէրինէ քէյիլիէթ տիվանը
ալիէնէ հավալէ օլունուր :

32 . Մատ .

Վիւքէլատան իթթիհամ օլունանլա-
րըն , ուսուլու մուհաքէմէլէրի գանու-
նը մախսուս իլէ թայեին իտիլէճէք
տիր :

33 . Մատ .

Մէմուրիէթլէրինտէն խարիճ վէ
սըրֆ զաթլէրինէ այիտ հէր նէվի տա-
վատա վիւքէլանըն , սայիր էֆրատը
Օսմանիէտէն ապա ֆարգը եօգ տուր :
Պու միսիլու խուսուսաթըն մուհաքէ-
մէսի այիտ օլտուղու մէհաքիմի ումու-
միյէտէն իճրա օլունուր :

34 . Մատ .

Տիվանը Ալինին տայիրէնի իթթի-

համը թարաֆընտան միւթթէհիմ օլ-
տուղունա գարար վէրիլէն վիւքէլա ,
թէպրիէնէի զիմնէթ էալինէնէ գատար
վէքեալէթտէն սագիլթ օլուր :

35 . Մատ .

Վիւքէլա իլէ հէյէթի մէպուսան
արասընտա իսթիլաֆ օլունան մատ-
տէլէրտէն պիրինին գապուլինտէն վիւ-
քէլա թարաֆընտան իսրար օլունուպ
տա , մէպուսան ճանիպլինտէն , էքսէ-
րիէթի արա իլէ , վէ թաֆսիլէն էս-
պապը մուճիպէ պէեան իլէ , գաթիէն
վէ միւքէրէրէն րէտա իտիլտիկի հալ-
տէ , վիւքէլանըն թէպտիլի , վէ եա-
խօտ միւճէտտէտէն միւտտէթի գա-
նունիէսինտէ ինթիխապ օլունամագ
իւզրէ , հէյէթի մէպուսանըն ֆէսիսի ,
միւհապըրէն եէտի իգթիտարը հազ-
րէթի ֆատիշահիտէ տիր :

36 . Մատ .

Մէճլիսի ումուլի միւհապտ օլմատը-
ղը զէմանլարտա , տէվլէթի պիր մու-
խաթարատան , վէ եախօտ էմնիէթի
ումուլիյէնի խալէլտէն վիզայէ իչին ,
պիր զարուրէթի միւպէրրէմէ զուհուր
իթաիկի , վէ պու պապտէ վազլինէ լիւ-
զում կէօրիւնէճէք գանունուն միւզա-
քէրէսի իչին , մէճլիսին ճէլպ վէ ճէ-
մինէ վագթը միւսայիտ օլմատըղը
հալտէ , Գանունու էսասի անքեամընա
մուզայիր օլմամագ իւզրէ , Հէյէթի
վիւքէլա թարաֆընտան վէրիլէն գա-
րարլար , Հէյէթի մէպուսանըն իճթի-
մաի իլէ վէրիլէճէք գարարա գատար ,
պա իրատէնի Սէնիլյէ , մուվազգա-
թէն , գանուն հիւքիմ վէ գուվլէթին-
տէ տիր :

37 . Մատ .

Անբեկատան հէր պիւրի , հէր նէ
զէման միւրատ իտէր իսէ , հէյեթլէ
րին իքիսինտէ տախի պուլունմագ , վէ
եախօտ մայեթիինտէքի բուէսայի մէ
մուրինտէն պիւրինի թարաֆընտան վէ
քեալէթէն պուլունտուրմագ , վէ իրա
տը նութգտա ազաեա թէգատտիւմ
իթմէք հագգընը հայիզ տիր :

38 . Մատ .

Իսթիլղահը մատտէ իչին վիւքէլատան
պիւրինին հուզուրունա , Մէճլիսի մէ
պուսանտա էքսէրիեթլէ գարար վի
րիլէրէք , տավէթ օլունտուգտա , եա
պիղզաթ պուլունարագ , վէ եախօտ
մայեթիինտէքի բուէսայի մէմուրին
տէն պիւրինի կէօնտէրէրէք , իրատ օ
լունաճագ սիւալլէրէ ճէվապ վիւրէճէք ,
վէ եախօտ իւզոււմ կէօրիւր իսէ , մէ
սուլլիեթիինի իւզէրինէ ալարագ , ճէ
վապընը թէէլիւր իթմէք սէլահիլե
թինի հայիզ օլաճագ արը :

ՄէճՄՈՒՐԻՅՆ

39 . Մատ .

Պիւճիւմէ մէմուրին , նիղամէն թա
յեին օլունաճագ շէրայիթ իւզրէ , էհլ
վէ միւսթահագ օլտուգլարը մէմու
րիեթլէրէ ինթիլիսայ օլունաճագ տըր ,
վէ պու վէճ հլէ ինթիլիսայ օլունան
մէմուրլար , գանունէն մուճիպի ազլ
հարէքէթի թէհագգուգ իթմէտիքճէ ,
վէ եա քէնտիսի իսթիֆա իլլէմէտիք
ճէ , վէ եախօտ տէվլէթճէ պիւր սէպէ
պի զարուրի կէօրիւրմէտիքճէ , ազլ ու

թէպտիլ օլունամագ . վէ հիւսնի հա
րէքէթ վէ իսթիլղամէթ աահագլընտան
օլանլար , վէ տէվլէթճէ պիւր սէպէպի
զարուրիեթ մէպնի ինթիսայ իտէնլէր ,
նիղամը մախսուսունտա թայեին օլու
նաճագը վէճ հլէ , թարագգըեաթա ,
վէ թէգայիւտ , վէ մազուլլիեթ մաաշ
լարընա նայիլ օլաճագլար տըր :

40 . Մատ .

Հէր մէմուրիլլէթին վէգայիֆի , նի
զամը մախսուս իլէ թային օլունաճա
ղընտան , հէր մէմուր քէնտի վաղի
ֆէսի տայիւրէսինտէ մէսուլ տըր :

41 . Մատ .

Մէմուրուն , ամիրինէ հէօրմէթ վէ
րիաեթի լաղըմէտէն իսէ տէ , իթա
աթը գանունուն թայեին իլլէտիկի
տայիւրէեթ մախսուս տուր : Խիլաֆը
գանուն օլան ումուրտա , սմիրէ իթա
աթ , մէսուլիեթիտէն գուրթուլմաեա
մէտար օլամագ :

ՄէճԼԻՍԻ ՈՒՄՈՒՄԻ

42 . Մատ .

Մէճլիսի ումումի , Հէյեթի աեան ,
վէ Հէյեթի մէպուսան նամլարըլլա
պաշգա պաշգա իքի Հէյեթի միւհ
թէվի տիր :

43 . Մատ .

Մէճլիսի ումումին իքի հէյեթի .
պէհէր սէնէ թըրլինի սանի իսթիտա
սընտա թէճէմիւ իտէր , վէ պա իրա
տէյի սէնիլէ աչըլըր , վէ մարթ իպ

թիտասընտա , եինէ պա իրատէյի սէ
նիլեթ գարանըր . Պու հէյեթիթլէրտէն
պիւրի տիկէրինին միւճթէմի պուլուն
մատըղը զէմանտէ , միւնագըտ օլամագ :

44 . Մատ .

Չաթը հագրէթի ֆատիլահի , տէվ
լէթճէ կէօրիւնէճէք իւզոււմ իւզէրինէ ,
Մէճլիսի ումումիլլի վազթիինտէն էվ
վէլ տախի աչար , վէ միւտտէթի մու
այեէնէյի իճթիմանին տէ թէնգիս վէ
եա թէմտիտ իտէր :

45 . Մատ .

Մէճլիսի ումումինն եէվմի քիւշա
տընտա , զաթը հագրէթի ֆատիլահի ,
վէ եախօտ թարաֆլարընտան պիւ վէ
քեալէ Սատրագամ հագրը օլտուղու ,
վէ վիւքէլայի տէվլէթլէ իքի հէյեթ
թին ազաի մէվճուտէսի պիւրիքաե
պուլունտուքլարը հարտէ , բէամի քիւ
շատ իճրա օլունուպ , սէնէյի ճարիեթ
զարֆընտա , տէվլէթին ահվալը տա
խիլլիլեթ , վէ միւնասէպաթը խարիճի
եէսինէ , վէ սէնէյի աթիլէտէ իթթի
խաղընա իւզոււմ կէօրիւնէճէք թէտա
պիւր վէ թէյէպպիւսաթա տայիր , պիւր
նութգու հիւմանուն գրաաթ օլունուր :

46 . Մատ .

Մէճլիսի ումումի ազալըղընաինթի
խապ վէ եա նասպ օլունան զէվաթ ,
մէճլիսին եէվմի քիւշատընտա , Սատր
ազամ հուզուրընտա , վէ օ կիւն հա
զըր պուլունմաեան օլուր իսէ , մէն
սուպ օլտուղու հէյեթի միւճթէմի օլ
տուղու հարտէ , բէյիլլէրի հուզու
րունտա , զաթը հագրէթի ֆատիլա

հիեթ վէ վէթանընա սատագաթ , վէ
գանունու էսասի ահքեամընա , վէ
իւհտէսինէ թէվտի օլունան վաղիֆէեթ
րիաեթլէ , խիլաֆընտան միւճանէպէթ
իլլէեթէկինէ , թահլիֆ իտիլուր :

47 . Մատ .

Մէճլիսի ումումի ազալը , բէյ վէ
միւթալաա պէեանընտա մուլթար օ
լարագ , պուլարտան հիչ պիւրի պիւր
կէօնա վատ , վէ վախտ վէ թալի
մաթ գայտը ալթընտա պուլու
նամագ . վէ կէրէք վէրտիկի բէյլէրտէն
վէ կէրէք մէճլիսին միւզաքէրաթը էս
նասընտա պէեան իթտիկի միւթալա
ալարտան տօլաեը , պիւր վէճ հլէ իթ
թիհամ օլունամագ : Մէկէր քի , մէճ
լիսին նիղամնամէյի տախիլիսի խի
լաֆընտա հարէքէթ իթմիշ օլա : Պու
թազտիւրճէ , նիղամնամէյի մէզքիւր
հիւքմիւնէճէ մուամէլէ կէօրիւր :

48 . Մատ .

Մէճլիսի ումումի ազալընտան պի
րինին խիեանէթ վէ գանունու էսա
սիլի նագղ ու իլլաեթ թասատտի , վէ
իրթիքեապ թէօհմէթլէրինտէն պիւրի
իլլէ միւթթէհիմ օլտուղունա , մէսուպ
օլտուղու հէյեթի ազայի մէվճուտէսի
նին , սիւլիւսան էքսէրիեթի մութլա
գատըլլա , գարար վիւրիլլի : Վէ եա
խօտ գանունէն հապս վէ նէֆի մու
ճիպ պիւր ճէզա իլլէ մահքիւմ օլուր իսէ ,
ազալըգ սըֆաթը զայիլ օլուր : Վէ
պու աֆալըն մուհաքէմէսիլլէ , միւ
ճազաթը , այիտ օլտուղու մահքէմէ
թարաֆընտան բույեթ վէ հիւքմ
օլունուր :

49 . Մաս .

Մէճլիսի ումուճի ազասընտան հէր պերի , բէյինի պիղզաթ իթա իտէր , վէ հէր պերինին , միւզաքէրէտէ պուլունան պիր մատտէնին բէտտ վէ գապուլինէ տայիր բէյ վիրմէքտէն իճթինապէ հագգը վար տըր :

50 . Մաս .

Պիր քիմնէ զէքը օլունան իքի հէյ-եթին իքիսինէ պիրտէն ազա օլամազ :

51 . Մաս .

Մէճլիսի ումուճի հէյեթլէրինին իքիսինտէ տախի , միւրէթթէպ օլան ազանըն նըսֆընտան պիր զիեատէ հազըր պուլունմատըգճա , միւզաքէրէտէ միւզատէրէթ օլունմազ . վէ քեաֆֆէյի միւզաքէրաթ , սիւլիւտան էքսէրիեթիլլէ , մէշութ օլմանան խուսուսաթտա հազըր պուլունան ազանըն էքսէրիեթլը մութլագաաըյլա գարարկիր օլուր : վէ թէսալիի արա վուգուինտէ , բէյիսին բէյի իքի ատտ իտիլիր :

52 . Մաս .

Պիր քիմնէ չախարնա միւթաալիգ տավասընտան սօլաեը , մէճլիսի ումուճինին իքի հէյեթլինտէն պիրինէ արզուհալ վիրտիկի հալտէ , էկէր էվ վէլա , այիտ օլտուղու մէճմուրինի տէվլէթէ , վէ եախօտ օ մէճմուրլարըն թապի պուլունտուգլարը մէրճիյէ միւրաճաաթ իթմէտիկի թէպէյեիւն իտէր իտէ , արզուհալը բէտտ օլունուր :

53 . Մաս .

Միւճէտտէտէն գանուն թանղիմի , վէ եա գավանիյնի մէվճուտէտէն պիրինին թատիլի թէքլիֆի , Հէյեթլի վիւքէլաեէ այիտ օլտուղու կիպի , Հէյ-եթլի աեան վէ Հէյեթլի մէպուսանըն տախի քէնտի վազիֆէյի մուայեէնէլէրի տայիրէսինտէ պուլունան մէվատտ իչին գանուն թանղիմինի , վէ եախօտ գավանինի մէվճուտէտէն պիրինին թատիլինի իսթիտաեէ սէլահիյեթլէրի օլմաղլա , էվվէլճէ մագամը սատարէթ վասըթասըյլա , թարաֆը Շահանէտէն իսթիգան օլունարագ , իւրատէյի Սէնիյեէ միւթաալիգ պուլուր իտէ , այիտ օլտուղու տայիրէլէրտէն վէրիլէճէք իյղահաթ վէ թաֆսիլաթ իւզէրինէ , լայիհալարընըն թանղիմի , Շուրայի տէվլէթէ հէվալէ օլունուր :

54 . Մաս .

Շուրայի տէվլէթտէ պիլ միւզաքէրէ թանղիմ օլունաճագ գավանին լայիհալարը , Հէյեթլի մէպուսանտէ , պատէհու Հէյեթլի աեանտէ թէտգըգ վէ գապուլ օլունտուգտան սօնրա , իճըրայի ահքեամընա , իրատէյի Սէնիյեէ եի հազրէթի ֆատիշահի միւթաալիգ պուլուր իտէ , տիւսթուր իւլ ամէլ օլուր : վէ իչպու հէյեթլէրին պիրինտէ գաթիէն բէտտ օլունան գանուն լայիհասը , օ սէնէնին միւտտէթի իճթիմաիյիսինտէ , թէքրար մէվգըրի միւզաքէրէտէ գօնուլամազ :

55 . Մաս .

Պիր գանուն լայիհասը , էվվէլա Հէյ-եթլի մէպուսանտէ , պատէհու Հէյ-

59 . Մաս .

Հէր հէյեթլին ինղիպաթը տախիլիյեէսինի , միւնհասընէ քէնտի բէյիսի իճրա իտէր :

Հէթեթի ԱՅԱՆ

60 . Մաս .

Հէյեթլի աեանըն բէյիսի վէ ազապը , նիհաեթ մըգտարը , հէյեթլի մէպուսան ազասընըն սիւլիւսիւ մըգտարընը թէճավուգ իթմէմէք իւզրէ , տօղրուտան տօղրուեա , թարաֆը հազրէթի ֆատիշահիտէն նասպ օլունուր :

61 . Մաս .

Հէյեթլի աեանէ ազա թայեին օլունապիլմէք իչին , ասար ու աֆալը , ումուճուն վուսուգ ու իթիմատընա շաեան , վէ ումուրու տէվլէթտէ խըտէմաթը մէմուհէսի մէսպուգ վէ միւթէարիֆ զէվաթտան օլմագ , վէ գըրգ եաշընտան աշաղը պուլունմամագ լազըմ տըր :

62 . Մաս .

Հէյեթլի աեան ազալըր գայտը հայաթ իլէ տիր : Պու մէճմուրիլէթլէրէ վիւքէլալըգ , վէ վալիլիք , վէ օրտու միւշիլիլի , վէ գազասքէրլիք , վէ էլչիլիք , վէ պաթրիգլիք , վէ խախամպաշըլըգ մէճմուրիեթլինտէ պուլունմուշ օլան մագուլիտէն վէ պէրրի վէ պահրի ֆէրիգանտան վէ սըֆաթը լազըմէյի ճամի սայիր զէվաթտան միւնասիպլէրի թաեին օլունուր : ֆէնտի

եթլի աեանտէ պէնտ պէնտ օգունուպ վէ հէր պիր պէնտինէ բէյ վէրիլիպ , էքսէրիյեթլի արա իլէ գարար վէրիւմէտիքճէ , վէ պատէլ գարար հէյեթլի մէճմուսը իչին տախի , պի թէքրար էքսէրիյեթլէ գարար հասըլ օլմատըգճա , գապուլ օլունմուշ օլմագ :

56 . Մաս .

Պու հէյեթլիլէր վիւքէլատէն , վէ եա անլէրին կէօնտէրէճէկի վէքիլլէրտէն , վէ եա քէնտի ազալարընտան օլմանան , վէ եախօտ բէսմէն տալլէթ օլունմուշ մէմուրինտէն պուլունման , հիչ քիմսէյի , կէրէք էսալէթէն , վէ կէրէք պիր ճէմաաթ թարաֆընտան վէքեալէթէն , պիր մատտէ իֆատէսի իչին կէլմիշ օլտուղու հալտէ , ասլա գապուլ իտէմէգ , վէ իֆատէլէրինի իսթիմա իլլէեմէգ :

57 . Մաս .

Հէյեթլիլէրին միւզաքէրաթը , լիսանը թիւրքի իւզրէ ճէրէեան իտէր , վէ միւզաքէրէ օլունաճագ լայիհալարըն սուրէթլէրի թապ իլէ , էէվմի միւզաքէրէտէն էվվէլ , ազաեէ թէվղի օլունուր :

58 . Մաս .

Հէյեթլիլէրտէ վիրիլէճէք բէյլէր , եա թայեինի էսամի , վէ եախօտ իշարաթը մախսուսէ , վէ եախօտ բէյի խէֆի իլէ օլուր : Բէյի խէֆի ուսուլունուն իճրասը , ազայի մէվճուտէնըն էքսէրիյեթլի արասըյլա գարար վիրիլմէկէ միւթթէվագըրֆ տըր :

Թալէպլերի իլէ աեվլէթճէ սայիր մէ-
մուրիյեթէ Թային օլունանլար , աղա-
լըգ մէմուրիյեթինտէն սաղիթ օ-
լուրլար :

63 . Մատ .

Հէյեթթի աեանըն , աղալըգ մաալը
չէհրիեթ օն պին գրուչ տուր : Պաշգա
պիր նամ իլէ խաղինետէն մուվազղափ
օլան աղանըն մաալ ու Թայինի , էկէր
օն պին գրուչտան տուն իտէ , օլ մրգտա-
րա իպլաղ օլունուր . վէ էկէր օն պին
զուրուչ վէ եա զիեատէ իտէ , իպղա օ-
լունուր :

64 . Մատ .

Հէյեթթի աեան , Հէյեթթի մէպու-
սանտէն վերիլէն գավանիյն վէ միւվա-
զէնէ լայիհալարընը Թէտղըգ իլէ ,
էկէր պունլարտա էսաաէն ումուրը տի-
նիյեթէ , վէ զաթը հաղրէթի փաթի-
չահինին հուգուգու սենիյեթէ . է , վէ
հուրրիյեթէթէ , վէ Գանուեի էսասիահ-
քեամընա , վէ աեվլէթին Թէմամիյեթէ-
թի միւքիեթսինէ , վէ մէպլէքէթին էմ-
նիեթթի տախիլիյեթսինէ , վէ վաթանըն
էսպապը միւտափաա վէ մուհափաղա-
պընա , վէ ստապը ումուրիյեթէ խալէլ
վէրիւր պիր շէյ կէօրիւր իտէ , միւթա-
լաասընըն իլավէսիլէ , եա գաթիեթէն
րէտտ , վէ եախօտ Թատիլ ու Թաս-
հիհ օլունմաղ իւզրէ , Հէյեթթի մէ-
պուսանէ իատէ իտէր , վէ գապուլ
իթաիկի լայիհալարը Թատտիղ իլէ , մա-
գամը Սատարէթէ արղ էլլէր , վէ հէյ-
եթթէ Թագտիմ օլունան արղուհալ-
լարը պիթ Թէտղըգ , լիւզիւմ կէօրիւր
իտէ , իլավէլի միւթալլաա իլէ պերա-

պեր , մագամը Սատարէթէ Թագտիմ
իտէր :

ՀէՅեթթի ՄէՊուսան

65 . Մատ .

Հէյեթթի մէպուսանըն մրգտարը
աղասը , Թէպապի Օսմանիեթէտէն հէր
50 պին նուֆուսը զիւքիւրտէ պիր
նէֆէր օլմաղ իթիպարըլա , Թէրթիպ
օլունուր :

66 . Մատ .

Էմրի ինթիխապ , րէյի խէֆի գաի-
տէսի իւզէրինէ , միւէտէս տիր : Սու-
րէթի իճրասը , գանուեը մախսուս իլէ
Թային օլունաճաղ տըր ,

67 . Մատ .

Հէյեթթի մէպուսան աղալըղըլա ,
հիւքիւմէթ մէմուրիյեթի , պիր զաթ
էօհատսինտէ իճթիմա իտէմէզ : Ֆա-
գաթ , վիւքէլատան ինթիխապ օլու-
նանլարըն աղալըղը մէճաղ տըր : վէ
սայիր մէմուրինտէն պիրի մէպու-
լուղա ինթիխապ օլունուր իտէ , գա-
պուլ իտուպ իթմէմէք , ետի իթի-
եարընտա տըր , ֆագաթ գապուլ
իթաիկի հալտէ , մէմուրիեթթինտէն
ինֆիսալ իտէր :

68 . Մատ .

Հէյեթթի մէպուսան իչին աղալըղա
ինթիխապը ճայիղ օլմաեանլար շուն-
լար տըր . էվիլէլա , Թէպապի տէվ-
լէթի Սլիեթտէն օլմաեան , սանիեթէն
նիգամը մախսուս մուճիպինճէ մուվազ-

գաթէն խըտմէթի էճնէպիեթ իմթի-
եաղընը հայիղ օլան , սալիտէն թիւրք-
ճէ պիլէէէն , բապիտէն 50 եաչընը իք-
մալ էթմէն , խամիտէն հիյնի ինթի-
խապտա պիր քիմէնին խըտմէթքեար-
լըղընտա պուլունան , սաաիտէն իֆլաա
իլէ մահըլիւմ օլուպ տա իտաէյի ի-
թիպար իթմէէն , սապիէն սուի ահ-
վալ իլէ միւշթէհիլը օլան , սամիէն
մահճուրիյեթթինէ հիւքիւմ լահիգ-
օլուպ տա ֆէքքի հէճը իտիլմէյէն ,
Թատիան հուգուգու մէտէնիյեթտէն
սաղըթ օլմուչ օլան , աչիլէն Թապաի-
եթթի էճնէպիեթ իտաաաչընտա պու-
լունան քիմէնիլը տիր : Պունլար մէպուս
օլամաղլար : Տէօրթ սէնէտէն սօնկրա
իճրա օլունաճաղ ինթիխապլարտա ,
մէպուս օլմաղ իչին թիւրքճէ օգու-
մաղ , վէ միւքիւն մէրթէպէ եաղմաղ
տախի շարթ օլունաճաղ տըր :

69 . Մատ .

Մէպուսան ինթիխապը ումուրի
տէօրթ սէնէտէ պիր քէրրէ իճրա օ-
լունուր . վէ հէր մէպուսան միւտտէթի
մէմուրիյեթթի տէօրթ սէնէտէն իպա-
րէթ օլուպ , ֆագաթ Թէքրար ինթի-
խապ օլունմաղ ճայիղ տիր :

70 . Մատ .

Մէպուսարըն ինթիխապը ումուրի-
սինէ , հիյեթթին մէպտաիլ իճթիմաի
օլան թըրրինի սանիտէն , լաաղալլ
տէօրթ մահ մուգատտէմ պաչլանըլըր :

71 . Մատ .

Հէյեթթի մէպուսան աղալընըն հէր
պիրի , քէնտինի ինթիխապ իտէն տա-

լիլէնին այրըճա վէքլիլի օլմաեղալ , ու-
մում Օսմանլարըն վէքլիլի հիւքիւմն-
տէ տիր :

72 . Մատ .

Միւնթէիսիպլըր ինթիխապ իտէճէք-
լէրի մէպուսարը , մէնսուպ օլուուգլարը
սայիրէյի վիլաեթթէ հալիսինտէն ին-
թիխապ իթմէկէ մէճալուր տըրլար :

73 . Մատ .

Պա իրատէյի սէնիյեթ , Հէյեթթի
մէպուսան ֆէպի իլէ տաղըտըլարը
հալտէ , նիհատէթ ալթը այտա միւճ-
թէմի օլմաղ իւզրէ , ումում մէպուսա-
նըն միւճէտտէտէն ինթիխապլընա պաչ-
լանըլաճաղ տըր :

74 . Մատ .

Հէյեթթի մէպուսան աղալընտան պի-
րի վէֆաթ իտէր , վէ եա էսպապը հէճ-
րիյէյի մէշրուտտան պիրինէ տիւչար
օլուր , վէ եա պիր ուզուն միւտտէթաթ
մէճիտէ տէվամ իթմէղ , վէ եախօտ
խաթիֆա իտէր , վէ եա մահըլիյեթթի
վէ եա գապուլը մէմուրիյեթթի ճիհէթթի
իլէ աղալըղտան սաղիթ օլուր իտէ
եէրինէ նիհատէթ կէքէք իճթիմաեա
եթթիլմէք իւզրէ , ուտուլի վէճհիլէ , տի-
կէրի Թային օլունուր :

75 . Մատ .

Միւնհալ օլան մէպուսուգ մագամ-
լարընա ինթիխապ օլունաճաղ աղանըն
մէմուրիյեթթի կէլէճէք ինթիխապը ու-
մումի զէմանընա գատար տըր :

76 . Մատ .

Մէպուսարտան հէր պիրինէ պէհէր
սէնէ իճթիմայի իչին , խաղինտէն 20

8639

պին զուրուշ վերկէճէք, վէ շէհրկէ
պէշ պին զուրուշ մասշ իթիպարըյա,
մէմուրկնի միւրկնէ նիզամընա թէվ
Ֆիզան ազիմէթ ու ավտէթ խարճրա
հը իթա գըլընաճագ սըր :

77. Մատ .

Հէյեթի մէպուսան ըխտէթինէ,
հէյեթ թարաֆընտան էքսերիեթէ
իւշ, վէ էքինճի վէ իւշիւնճիւ ըխտէթ
էրէ իւշէր նէֆէր քի, ճէման աօգուզ
քաթ ինթիխապ օլունարագ, հուզու
շու ճահանէեէ արդ իլէ, պունլարտան
պիլիսի ըխտէթէ, վէ էքիսի ըէյիս վէ
քեպէթէրինէ, պա իրատէյի սէնիեէ
թէրճիհ, վէ մէմուրիեթէրի իճրա գը
լընը :

78. Մատ .

Հէեթի մէպուսանըն միւզաքէրա
թը ալէնի տիր : Ֆազաթ, պիր մատ
տէյի միւհիմէտէն աօլաեր միւզաքէրա
թը խէֆի թութուլմագ, վիւքէլա ճա
նիպինտէն վէ եախօա Հէյեթի մէ
պուսան ազալընտան օն պէշ զաթ
թարաֆընտան թէքիֆ օլունտուգտա
հէյեթին իճթիմա իթտիլի մահէլ,
ազանըն մատաարնտան, թախիեէ
խալէրէք, թէքիֆին ըէտա վէ եա
գապուլի իշիւն էքսերիեթը արայէ
միւրաճաթ օլունուր :

79. Մատ .

Հէյեթի մէպուսանըն միւստէթի
իճթիմայեէսինտէ, ազաան հիշ պիրի
հէյեթ թարաֆընտան իթիհամէ
մէպէպի քեաֆի պուլունտուզունա,
էքսերիեթէ գարար վիլիմէտիքճէ

վէ եախօա պիր ճիւնհա վէ եա ճիւնա
եէթ իճրա իտէր իքէն, վէ եա իճրաի
միւթէադըպ թութուլմատըգճա թէվ
գըֆի վէ մուհաքէմէ օլունամագ :

80. Մատ .

Հէյեթի մէպուսան քէնտույէ հէվա
լէ օլունաճագ գալինին լայիհալարը
նը միւզաքէրէ իլէ, պունլարտան ումու
ըը մալիյեէ վէ գանունը էսասիեէ
թաալիւզ իտէր մատտէլէրի ըէտա վէ
եա գապուլ վէ եախօա թաատիլ իտէր :
վէ մէտարիֆի ումուլիեէ մուվազէնէ
գանունունտա կէօսթէրիլիլի վէճհ
իլէ, Հէյեթի մէպուսանտա թաֆիլա
թըյա թէադըպ օլունտուգտան սօնրա
մըգտարընա վիւքէլա իլէ պիրլիքտէ
գարար վէրիլի, վէ պունա գարըը
լըգ օլունագ վարիտաթըն քէյֆիեէթ
վէ քէմիլիեթի վէ սուրէթի թէվզի վէ
թէտաշիքի, քէպալիք վիւքէլա իլէ
պիրլիքտէ թային իտիլի :

Մէհուրի

81. Մատ .

Գանունը մախտուսունա թէվֆիդան,
թարաֆը տէվէթտէն նասպ օլունան,
վէ եէտէրինէ պէրաթը շէրիֆ վիլիլէն
հաքիմէր լաեիւթ ալիլ տիր . ֆա
գաթ իաթիֆալարը գապուլ օլունուր .
հաքիմէրին թարազիեաթը, վէ մէս
լէքէրի վէ թէպալիլի մէմուրիեթէրի,
վէ թագախալէրի վէ պիր ճիւրմ իլէ
մահքիւմիյէթ իւզէրինէ ազլ օլունա
լարը տախի, գանունու մախտուսի հիւք
միւնէ թապի տիր, վէ հաքիմէրին վէ

մէհաքիմ մէմուրլարընըն մաթլուպ օ
լան էվաֆընը, իշ պու գանուն իրաեէ
իտէր :

82. Մատ .

Մահքէմէլէրատ հէր նէվի մուհաքէ
մէ ալէնէն ճէրէեան իտէր . վէ իլամա
թըն նէշըրինէ մէէզունիյեթ վար սըր,
անճագ գանունունտա միւսարրահ էս
պապա մէսին մահքէմէ, մուհաքէ
մէյի իտէֆի թութալիլի :

83. Մատ .

Հէր քէս հուզուրը մահքէմէտէ հու
գուգունու մուհաֆազա իշին, լիւզիւմ
կէօրտիւկիւ վէսայիթի մէշրուաեր իս
թիմալ իտէպիլի :

84. Մատ .

Պիր մահքէմէ վազիֆէսի տախիլին
տէ օլան տալանըն հէր նէ վէսիլէ իլէ
օլուր իտէ օլուն, բուեթիինտէն իմթի
նա իտէմէզ վէ պիր քէրրէ բույեթի
նէ վէ եախօա բուեթի իշիւն իգթիզա
իտէն թահգըգաթը էվիլիլիեէեէ պաշ
լանըլարգտան սօնրա, թաթիլ վէ եա
թաալիլի տախի ճայիլ օլամազ մէկեր
քի, միւսաի տալատան քէֆիլը եէտ
իթմիշ օլա, շու գատար քի, ճէզաեէ
միւթէալիլ տաալիտէ, հիւքիւմէթէ
այիտ օլան հուգուգ նիզամը վէճհլէ
եինէ իճրա օլունուր :

85. Մատ .

Հէր տալա այիտ օլտուզու մուհա
քէմէտէ բույեթի օլունուր : Էշխաս
իլէ հիւքիւմէթ պէյիննաէքի տալալար
տախի, մէհաքիմի ումուլիեէեէ այիտ
տիր :

86. Մատ .

Մահքէմէլէր հէր տիւրլիւ միւտա
խէլաթտան ազատէ տիր :

87. Մատ .

Տաալիլի շէրիեէ մէհաքիմի շէրի
եէտէ, վէ տաալիլի նիզամիեէ, մէհաքի
մի նիզամիեէտէ բույեթի օլունուր :

88 Մատ .

Մահքէմէլէրին սունուֆ վէ վէզա
եիֆ, վէ սէլահիեթիինն տէրէճաթ
վէ թագախալթը, վէ հիւքքէմաթը
թէվիլիլի գալանիլնէ միւսթէնիտ տիր :

89. Մատ .

Հէր նէ նամ իլէ օլուր իտէ օլուն
պազը մէվատուր մախտուսէյի բուեթի
վէ հիւքմ էթմէքիլին, մէհաքիմը մու
այեէնէ խարիճինտէ ֆէվզ էլատէ պիր
մահքէմէ, վէ եախօա հիւքմ վէրմէք
սէլահիեթիինի հայիլ գօմիսիօն թէշ
քիլի գաթան ճայիլ տէյիլ տիր . ֆա
գաթ, գանունէն մուայեէն օլտուզու
վէճհլէ, թայեէնի միւվէլլա վէ թահ
քիմ ճայիլ տիր :

90. Մատ .

Հիշ պիր հաքիմ հաքիմըգ սըֆաթը
իլէ տէվէթին մաշլը պիր պաշգա մէ
մուրիյեթիինի, էօհտէսինտէ ճէմ իտէ
մէզ :

91. Մատ .

Ումուրու ճէզալիյեէտէ, հուգուգու
ամմէյի վիգայեէէ մէէմուր, միւստախ
եի ումուլիլը պուլունաճագ, վէ պուն
լարըն վէզայիֆ վէ տէրէճաթը, գանուն
իլէ թայեին գըլընաճագ սըր :

ՏԻՎԱՆՆԸ ԱՆԻ

92 . Մաս .

Տիվանը ալի օթուզ ազատան միւրէքքեպ տիր : Պունլարըն օնու հէյեթ թը աեան , վէ օնու Շուրայի տէվլէթ , վէ օնու Մահքեմէյի թէմեիզ վէ իսթինաֆ ըուէսա վէ ազատընտան , գուրա իլէ թէֆրիզ վէ թայելին օլունաւրազ , Հէյեթթի աեան տայիրէսինտէ , լիզուլմ կէօրիւնտիւքճէ , պա իրատէյի սէնիյյէ ազա օլունուր :

Վազիֆէսի , վիւքէլա իլէ Մահքեմէյի թէմեիզ ըուէսա վէ ազատընըն , վէ զաթ վէ հուգուգու Շահանէ ալէյհինտէ հարէքէթէ , վէ տէվլէթի պիր հալը մուխաթարաեա իլգանէ թէսատաի կյէեէնլէրին , մահաքէմէսի տիր :

93 . Մաս .

Տիվանը ալի իքիեէ մունգասէմ օլուպ , պիրի Տայերէյի իթթիհամիյէ , վէ պիրի Տիվանը հիւքմ տիր : Տայիրէյի իթթիհամիյէ սոգուզ ազատէն իպարէթ օլուպ , պունուն իւչիւ Հէյեթթի աեան վէ իւչիւ Տիվանը թէմեիզ վէ իսթինաֆ , վէ իւչիւ Շուրայի տէվլէթ ազատընտան , Տիվանը ալիյէ ալընաճագ ազա իւչինտէն , գուրա իլէ ինթիլասպ օլունուր :

94 . Մաս .

Պու տայիրէ , շիքեանէթ օլունան զէվաթըն միւթթէհիմ օլուպ օլմատըլլուն , սիւլիւսան էքսէրիյէթկյէ գարար վէրեր , վէ Տայերէյի իթթիհամիյէտէ պուլունանլար Տիվանը հիւքմտէ պուլունամալ :

95 . Մաս .

Տիվանը հիւքմ , եէտիսի Հէյեթթի

աեան , վէ եէտիսի Տիվանը թէմեիզ վէ իսթինաֆ , վէ եէտիսի Շուրայի տէվլէթ ըուէսա վէ ազատընտան օլմագ իւզրէ , Տիվանը ալի ազատընըն եիկիրմի պիր նէֆէրինտէն միւրէքքեպ օլարազ , Տայիրէյի իթթիհամիյէ թարաֆընտան , մահաքէմէսի լաղըմ օլտուղունա գարար վէրիլմիլ տավալար հագըրնտա , ազայի միւրէթթէպէնին սիւլիւսանը էքսէրիյէթի իլէ գաթիէն , վէ գավանինի մէվգուտընա թաթպիւզան հիւքմ իտեր , վէ հիւքմիլերի գապիլի իսթինաֆ վէ թէմեիզ տէյիւտիր :

ՌԻՄՈՒՐՈՒ ՄԱՆԻՆԷ

96 . Մաս .

Թէքեալիֆի տէվլէթին , հիւ պիրի պիր գանուն իլէ թայելին օլունամատըլճա , վազ ու թէվլի վէ իսթիհասալ օլունամալ :

97 . Մաս .

Տէվլէթին պիւտճէսի վարիտաթ վէ մէսարիֆաթը թագըրիպիյէսինի միւպէյեին գանուն տուր : Թէքեալիֆի տէվլէթին վազ ու թէվլի վէ թահսիլի էմրինտէ , միւթթէնիա օլաճաղը գանուն պու տուր :

98 . Մաս .

Պիւտճէ եանի միւվազէնէյի ումումիյէ գանունու , Մէճիլի ումումիտէ մատտէ պէ մատտէ թէտղըզ վէ գապուլ օլունուր :

Վարիտաթ վէ մէսարիֆաթը միւլսմինէնին միւֆրէտաթընը ճամի օլմագ իւզրէ , անա մերպութ օլան ճէտլէլ

լէր , նիզամէն թայելին օլունան նիւմունէսինէ թէվիֆիւան , ագսամ , վէ ֆիւսուլ , վէ մէվատուր միւթէատտիտէյէ միւնգասէմ օլարազ , պունլարըն միւզաքէրէսի տաթի ֆատըլ ֆատըլ իճրա իտիլի :

99 . Մաս .

Միւվազէնէյի ումումիյէ գանունու , միւթէպլիզ օլտուղու սէնէնին տուլտուլիտտէ մէվգըլի իճրայէ գօնուրապիլմէք իւչին , լաիհասը հիլէթի մէպուսանա , Մէճիլի ումումիյէն ըիւշատը աղըպիլնտէ իթա օլունուր :

100 . Մաս .

Պիր գանունու մախտու իլէ մուպէն օլմատըլճա , էմիլալ տէվլէթտէն միւվազէնէ խարիճինտէ , սարֆիեաթ ճայիլ օլամալ :

101 . Մաս .

Մէճիլի ումումիյէն միւնաղըտ պուլունամատըլը էնտտէ , էսպատը միւճպիրէյի ֆէվգէրատտէն սօլաեը , միւվազէնէ խարիճինտէ մասրաֆ իսթիեարինէ լիզուլմի գավի թէհագուգ իտեր իտէ , մէսուլիյէթի հէյեթթի վիւքէլաեէ այիա օլմագ , վէ Մէճիլի ումումիյէն ըիւշատը աղըպիլնտէ , անա տայիր գանուն լայիհասը Մէճիլի ումումիյէ վիլիլմէք իւզրէ , օ մասրաֆըն թէպիլիյէսի իլին իզթիզա էտէն մէպպիլիլն , թարաֆը հաղրէթի ֆատիլահիյէ արզ ու իսթիզան իլէ , սատըր օլաճագ իրատէյի սէնիյէ իւզերինէ , թէտարէք վէ սարֆը ճայիլ օլուր :

102 . Մաս .

Մուվազէնէ գանունունուն հիւքմիւ

պիր սէնէյէ մախտու տուր : Սէնէնին խարիճինտէ հիւքմիւ ճարի օլամալ : Անճագ , պաղը աշվալը ֆէվգէլատտէն տօլաեը Մէճիլի մէպուսան , մուվազէնէյի գարարլաշտըրմագըրըն ֆէսի օլունտուղու հալաե , հիւքմիւ պիր սէնէյի թէճալուզ իթմէմէք իւզրէ , պիր գարարնամէ իլէ , վիւքէլայի տէվլէթ , պա իրատէյի սէնիյէ , սէնէյի սապըգա մուվազէնէսինին ճէրէեանը ահքեամընը , Մէճիլի մէպուսանըն կէլէճէք իճթիլնալինէ գատար թէմուխաի տերլէր :

103 . Մաս .

Մուհասէպէյի գաթիլի գանունու , միւթէպլիզ օլտուղու սէնէնին վարիտաթընտան իսթիհասալ օլունան մէպպիլի իլէ եինէ օ սէնէնին մէսարիֆաթընտա վուգու պուլան սարֆիեաթըն մըգատըր հագըլըրընը միւպէյիլն օլարազ , պունուն շէքլ վէ թագսիմաթը տաթի , մուվազէնէյի ումումիյէ գանունունա թէմամի իլէ մութապըզ օլաճագ տըր :

104 . Մաս .

Մուհասէպէյի գաթիլի գանունունուն լաեիհասը , միւթապլիզ օլտուղու սէնէնին խիթամընտան իթիպարէն , նիհասէթ տէօրթ սէնէ սօնրա , մէճիլի ումումիեէ իթա օլունուր :

105 . Մաս .

Էմիլալի տէվլէթին գատըլ ու սարֆընա մէմուր օլանլարըն մահասէպէլէրինի ըույյէթ , վէ տէվայիրտէն թանղիմ օլունան սալ միւհասէպէլէրինի թէտղըզ իտերէք , խիւլասայի

Թէպզըգաթ վէ նէթիճէէի միւթալաւ
աթընը հէր սէնէ պիր թաղրիր մախ
սուս իլէ, Հէյեթթի մէպուսանա արդ
կըլէմէք իւզրէ, պիր Տիվանը մուհա
սէպաթ թէշքիլ օլունաճագ տըր = Պու
տիվան հէր իւշ այսա պիր քէրրէ,
անվալի մալիյեէի, ըիեասէթի վիւքէ
լա վասթթասըյլա, պա թաղրիր, թա
րաֆը հաղրէթի ֆատիշահիեէ ասիսի
արդ իտէր =

106. Մաս .

Տիվանը մուհասէպաթըն աղասը օն ի
քի քիշիտէն միւրէթթէպ օլաճագ, վէ
հէր պիրի հէյեթթի մէպուսանաան էք
սէրիեէթլէ, ալլինին լիւզումի թաս
տիք օլունամարդճա, մէմուրիեէթին
տէ գայար հայեաթ իլէ գալմագ իւզ
րէ, պա իրատէյի սէնիլլէ, նասպ օ
լունաճագ տըր ,

107. Մաս .

Տիվանը մուհասէպաթ աղասընըն էվ
ասֆը, վէ վազանիֆինին թաֆսիլաթը,
վէ սուրէթի իսթիֆա, վէ թէպտիլ,
վէ թէրագզը, վէ թէգալիւտիւ, վէ
աղլամընըն քէյֆիեէթի թէշքիլի, պիր
նիզամը մախսուս իլէ թայեին օլունա
ճագ տըր =

Վիվ.Ա.Ե.Ա.Թ.

108. Մաս .

Վիլանեթըն ուսուլու իտարէսի,
թէվսի մէզունիյեէթ վէ թէֆրիդի
վազանիֆ գալտէսի իւզէրինէ միւէս
սէս օլուպ, աերէճաթը, նիզամը մախ
սուս իլէ թայեին գըլընաճագ տըր =

109. Մաստէ .

Վիլանեթ, վէ լիվա, վէ գազա մէր

քէլլէրինաէ օլան իտարէ մէճլիլէրի
իլէ, սէնէտէ պիր տէֆա մէրքէլի վի
լանեթտէ իճթիմա իտէն Մէճլիսի ու
մումի աղասընըն, սուրէթի ինթիսա
պը, պիր գանունու մախսուս իլէ
թէվսի օլունաճագ տըր =

110. Մաս .

Վիլանեթ Մէճալիսի Ումումիեէսի
նին վազանիֆի, ետըլլաճագ գանունու
մախսուսուստա պէեան օլունաճագը
վէճճ իլէ, թուրուգ վէ մէապիր թան
զիմի, վէ իթիպար սանտըլարընըն
թէշքիլի, վէ սանտէի, վէ թիճարէթ,
վէ ֆէլահաթըն թէսհիլի կիպի, ու
մուրու նաֆիտէն միւթալիլի մէվատա
հագզընտա, վէ տ մու մա պլիս մէա
րիֆ վէ թերպիլէնին ինթիշարը եօլուն
տա միւզաքէրաթը շամիլ օլմագրա պէ
րասէր, թէքեալիֆ վէ միւրէթթէպա
թը միրիեէնին սուրէթի թէվզի վէ իս
թիհասպինտէ, վէ մուսամէլաթը սայի
րէտէ, գալմանիյն վէ նիզամաթը մէվ
զուա ահքեամինա մուխալիֆ կէօր
տիւքլէրի անվալըն, միւթաալիլի օլ
տուզու մագամ վէ մէվգըլարա թէպ
լիդիլլէ, թասհիհ վէ իպահը գըմըն
տա, արդը իշթիքեա իթմէք սէլահի
յէթինի տախի, միւհթէվի օլաճագ
տըր =

111. Մաս .

Միւսագգաֆաթ, վէ միւսթէղալ
լաթ, վէ նուգուտու մէվգուֆէ հասը
լաթընըն, շուրութու վազըֆիլիյեէսի,
վէ թէամուլի գաստիմի վէճճ իլէ, մէշ
րութ լէհինէ, վէ իսպրաթա, վէ միւ
պէրրաթա սարֆ օլունամագ իւզրէ, վա
սիեէթ իտիլէն էմվալըն, վասիեէթնա
մէլէրինտէ մուհարրէր օլուզու իւզրէ,

մուսա լէհինէ սարֆընա, վէ էմվալը
կըթամըն նիզամամէյի մախսուսու վէճճ
իլէ սուրէթի իտարէսինէ նէգարէթ իթ
մէք իւզրէ, հէր գազասա, հէր միւ
լէթին, պիր ճէմաաթ մէճլիսի պու
լունաճագ, վէ պու մէճլիլէր, թան
զիմ իտիլէճէք նիզամաթը մախսուսէսի
վէճճ իլէ, հէր միլլէթին միւնթէլիտէպ
էֆրատընտան միւրէքքէպ օլաճագ
տըր = Մէճալիսի մէզըլիւրէ, մահէլլէ
րի հիւքիւմիթլէրինի, վէ վիլանեթը
Մէճալիսի ումումիյեէսինի, քէնալլէ
րինէ մէրճի պիլէճէք տիր =

112. Մաս .

Ումուրու պէլէտիեէ, Տէրիսասաթէթ
վէ թաշարալարտա պիլ ինթիլիսապ թէշ
քիլ օլունաճագ աէվանիրի պէլէտիեէ
մէճլիլէրիլլէ իտարէ օլունաճագ, վէ
պու ապիլլէրին սուրէթի թէշքիլ վէ
վազանիֆի, վէ աղասընըն սուրէթի
ինթիլիսապը, գանունու մախսուս իլէ
թայեին գըլընաճագ տըր =

Մէվ.Ա.ՏՏԸ Ծէթ.Թ.Ա.

113. Մաս .

Միւքին պիր ճիհէթինտէ իթթիլալ
զուհուր իտէճէկինի միւէյեիտ ասար
վէ էմարաթ կէօրիւլիւյիւ հալտէ, հիւ
քիւմէթի Սէնիյեէնին, օ մահալլէ մախ
սուս օլմագ իւզրէ, մուվազգաթէն «ի
տարէյի էօրֆիլէ» իլանընա հագզը վար
տըր = «իտարէյի էօրֆիլէ», գալմանիյն
վէ նիզամաթը միւքիեէնին, մուվազ
գաթէն թաթիլիլիտէն իպարէթ օլուպ
«իտարէյի էօրֆիլէ» թաշթընտա պու
լունան մահալլին սուրէթը իտարէսի,
նիզամը մախսուս իլէ թայեին օլունա
ճագ տըր = Հիւքիւմէթին էմնիյեէթիւ

նի իլալալ իթտիքլէրի իտարէյի զասը
թանըն թահգըգաթը մէվաուգէսի լու
ղէրինէ, սասիթ օլանըրը, մէմալիքի
մահրուսէյի Շահանէտէն իխրան վէ
թէպէեիտ իթմէք, միւնհարրէն զա
թը հաղրէթի ֆատիշահինն էէտի իդ
թիտարընտա տըր =

114. Մաս .

Սաննըր էֆրատընըն քեաֆիֆէսին
ճէ, թահսիլի մէարիֆին, պիրինճի մէր
թէպէսի, մէճպուրի օլաճագ, վէ պու
նուն աերէճաթ վէ թէֆէրրիւաթը,
նիզամը մախսուս իլէ թայեին գըլընա
ճագ տըր ,

115. Մաս .

Գանունու էասինին պիր մատտէսի
պիլլէ, հիւ պիր սէպէպ վէ սէհունէ ի
լէ թաթիլ վէ եա իճրատան իսգաթ
իտիլէմէզ =

116. Մաս .

Գանունու էասինին մէվաասալ միւն
տերիճէսինտէն պաշըլարընըն իճասը,
հալ վէ վազթա կէօրէ, թալլէք վէ
թատիլինէ լիւզումի սահիհ վէ գաթի
կէօրիւնտիւկիւ հալտէ, զիքրի աթի
չէրանիթ իլէ, թատիլի ճայիլ օլապի
լիր = Շէօլլէ քի, եա հէյեթթի վիւ
քէլա, վէ եա հէյեթթի Աեան, վէ եա
հէյեթթի Մէպուսան թարաֆընտան,
իշ պու թատիլէ տայիր պիր թէքլիֆ
վուգու պուլտուլու հալտէ, էվիլլա
Մէճլիսի մէպուսանտա, աղայի միւ
րէթթէպէնին սիւլիւսանը էքսերիյեէ
թիլլէ գապուլ օլունուր, վէ պու գա
պուլ, Մէճլիսի աեանըն քէզալլըք միւ
լիւսանը էքսերիյեէթիլլէ թատիլի

տիրութեան սօնրա, իրատէյի սէնկէ
տախի օ մէրքեղտէ սուտուր խտեր խտէ,
թատիւթը մէշուհա տիւթուր իւլ
ամէլ օլուր, վէ Գանունու Էսասինին
թատիլի թէքլիֆ օլունան պիր մատ
տէսի, պեր վէճհի մէշուհ, միւղա
քերթը լաղրմէսինին, իճրասըյա,
իրատէյի սէնկէսինին սուտուրինէ
գատար, հիւքմ վէ գուվիթինի զայս
իթմէքսիղին մերի իւլ իճրա թութու
լուր :

117. Մատ .

Պիր մատտէյի գանունկէսինին թէֆ
սիրի լաղրմ կէլտիքտէ, ումուրու աա
լկէսէ միւթապլիգ խտէ, թայեինի
մանէասը Մահքէմէյի թէմէիլէ, վէ
խտարէյի միւքիլէսէ տայիր խտէ, Շու
րայի տէվիթէ, վէ իշպու գանունու

էսասիտէն խտէ, Հէյեթթի աեանա
այլտ տիր :

118. Մատ .

Էլէէվմ տիւթուր իւլ ամէլ սու
լունան նիղամաթ, վէ թէամիւլ,
վէ աաթթ, իլէրուտէ վաղ օլունա
ճաղ գալանկյն վէ նիղամաթ իլէ
թատիլ վէ եա իլլա օլունամատրգճա,
մերի իւլ իճրա օլաճաղ տըր :

119. Մատ .

Մէճլիսի ումումիէ տայիր օլան ֆիյ
10 շէվիլալ, սէնէ 93 թարիկի թալիմա
թը մուվաղգաթանըն ճերեանը ահ
քեամը, եալընըլ պիրինճի տէֆա իճ
թիմա խտէճէք Մէճլիսի ումումինին
միւտտէթի ինաղատիէսի խիթամլնա
գատար օլուպ, անտէն սօնրա հիւք
միւ ճարի տէյիլ տիր :

8639